

SZÉKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PÁRT LAPJA

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és oszöntörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Községek, papok, gazdasági egyleti tagok és községi előjárók egész évre 8 K, tanítók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják.

Telefon

Egy példány 10 fillér.

Telefon

FŐSZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:

BETEGH PÁL

FELELŐS SZERKESZTŐ:

DERÉKI ANTAL

FŐMUNKATÁRS:

FÜLEI SZÁNTÓ LAJOS

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Kossuth Lajos utca 31. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők.

Apróhirdetések szavankint 4 fillér-, vastagabb betűvel 8 fillérért más hirdetések olcsó árszabás szerint. Nyílt-tér sora 1 K.

M. kir. postatakarékpénztári cheque-számla 10,489. szám.

A házszabályrevízió.

Dr. Nagy György, országgyűlési képviselő beszéde.

Nagy György: T. képviselőház! A tárgyalás alatt lévő indítványt, Nagy Emil képviselőtársam azon indítványát, a mely a házszabályok 198. §-a alapján arra irányul, hogy a házszabályok 249. §-a után új szöveg iktattassék s ezzel a házszabályok szigorítását indítványozza, a magam részéről nem fogadom el. (Helyeslés balfelől.) Együttal már most, beszédem elején egy határozati javaslatot fogok beterjeszteni. Nehogy a többségben lévő párt tagjai közül bárki a miatt, mert engem talán kuruclnak, rebellisnek tart, ezt a határozati javaslatot ne fogadhassa el, éppen ezeknek segítségére igyekszem sietni, amikor azt a határozati javaslatot beterjesztem be, a melyet Kossuth Ferenc, a függetlenségi párt nagyevü vezetője 1904. évi november hó 5-én a házszabályok szigorítása ellen beterjesztett. Mindössze az a különbség, hogy 1904-ben arról folyt a vita, hogy parlamenti bizottságot küldjenek-e ki a házszabályrevízióknak letárgyalására, most pedig egy kész indítvánnyal állunk szemben; tehát addig, amíg Kossuth Ferenc határozati javaslata arra irányult, hogy parlamenti bizottságot ne küldjön ki a Ház, természetesen, hogy az általam most beterjesztendő határozati javaslatnak arra kell irányulnia, hogy a tárgyalás alatt lévő indítvány a t. Ház határozatával a napirendről levétesse. (Helyeslés balfelől.)

Határozati javaslatom, amely megegyezik Kossuth Ferenc azon határozati javaslatával, a mely igaz, gyönyörű, a magyar nemzet ezeréves történelméből merített érvekkel indokolja meg a mostani házszabályoknak, mint a magyar alkotmány egyik hatalmas pillérének szükséges voltát, a következőképp hangzik (olvassa):

„Határozza el a Ház, hogy a tárgyalás alatt lévő, a házszabályrevízióra vonatkozó indítványt a napirendről leveszi, (Helyeslés balfelől.) mert a Ház szabályaiban — mint Kossuth Ferenc 1904. évi november hó 5-én beterjesztett javaslatában indokolta, — a nemzet alkotmányos jogvédelmének és jogérvényesítésének erős várát látja, a melyen rést ütni annál ke-

vésbé hajlandó, mennél igazabb az, hogy a magyar országgyűlésen nemcsak pártálláspontok között jön létre a surlódás, hanem, mint a múltban számtalanszor volt, úgy a jövőben is lehet szükség arra, hogy a nemzet életbevágó jogait alkotmányos uton megvédelmezhesse. És minthogy a jelen alkalommal is a többség jogaira történik hivatkozás, utasítsa a kormányt, hogy a jogegyenlőség, az igazság és a nemzeti érdek intő szavának engedve és azért, hogy a képviselőház a nemzet valódi és tényleges többségének legyen kifolyása, haladéktalanul terjesszen a Ház elé törvényjavaslatot, a választási törvény ilyen értelemben való revíziójára vonatkozólag.“

T. képviselőház! Kérem ennek a határozati javaslatnak elfogadását. A magam részéről, mint függetlenségi és 48-as érzelmi tagja ennek a Háznak, a függetlenségi párt vezérének, Kossuth Ferencnek ezen határozati javaslatban foglalt minden szavát aláírom, minden szavának megdönthetetlen igazságát hirdetem s épen ebből a határozati javaslatból merítem az erőt arra, hogy Nagy Emil képviselőtársam indítványa ellen felszólaljak.

Nincs szomorubb dolog annál a látványnál, mikor az igazság kezében kard nélkül áll; nincs szomorubb látvány, mint látni jogot hatalom nélkül, erő nélkül. A magyar nemzetnek 400 éves történelme bizonyítja, hogy mindig mienk volt az igazság, mindig mienk volt a jog, de a kard idegen kézben volt, a hatalmat idegen gyakorolta. Ha nem is volt kezünkben fegyver, amelylyel az igazságtalanságokat meg tudtuk volna torolni, de legalább volt egy védő paizsunk, a mely a hatalomnak a nemzet megrentására irányuló gyilkos csapásait fel tudta fogni és ez a védőpaizs a házszabály volt.

Ha ezt az utolsó védőpaizsot is odadobjuk, akkor védtelenül áll ez a nemzet a császári követelésekkel és tulkapásokkal szemben. Épen ezért a Ház minden tagjának, pártállásra való tekintet nélkül, lelkének minden erejével, a meggyőződés igazságával kell védenie azt a házszabályt, a mely a múltban alkalmas volt arra, hogy a jogtalan és igazságtalan császári követeléseket a nemzet visszaverhesse. A királyi vétóval szemben a

házszabály a nemzet vétója, (Ugy van! balfelől.) és ezt a vétót, ezt a hatalmas jogot könnyelműen feláldozni, odaajándékozni nem lehet és nem szabad.

Az eddigi házszabály alkalmazása mellett olyan magas nívón mozgott a magyar parlamenti tanácskozás, hogy idegen nagyhatalmaknak vezérifiai hivatkoztak a magyar parlament tanácskozásainak magas színvonalára.

És most mi ezeket a házszabályokat könnyen, felületesen, alaposabb vita nélkül megakarjuk semmisíteni, ezt a hatalmas fegyvert kezünkben ki akarjuk adni?

Egyszer tisztába kellene jönni azzal, hogy mire való a házszabályoknak tervezett szigorítása? A hány ember, annyi érvet hoz föl; de senki sem tud, nem is tudhat olyan érvet felhozni, amely előtt a hazafias aggodalom meghajolhat, a melyet igazságnak mindnyájan elfogadhatunk. A legáltalánosabb érv az volt, a melyet különösen a papagálypolitika hívei hangoztattak, akik egyebet nem tudtak, hogy: „a horvátok! a horvátok!“

A horvát pártutókkal, nemzetünk ellenségeivel igen el kell bánni, én is azt hirdetem, azt kívánom, azt követelem. De a baj orvoslásának nem itt van a helye. Egy lázas betegséget úgy gyógyítani, hogy csak a tüneteket orvosoljuk, de alaposan magát a baj okát nem kezeljük, ez sohasem fog gyógyulásra vezetni. (Igaz! Ugy van! balfelől.)

Be kell a háznak belsejébe hatolni, ott a tüzet oltani és akkor nem lesz láng, a mely kicsapjon, akkor megszűnik a veszedelem.

A másik kérdés, mivel indokolni akarják a házszabályok szigorítását, a nemzeti kérdés. Ebben nekem kezdettől fogva egyéni határozott felfogásom volt, a melynek igazságát a mindennapi gyakorlati életre alapítottam.

Azt tartom, hogy a nemzeti-ségi kérdést csak egyféleképpen lehet megoldani. A belügyminiszter ur is mondotta — bár a gyakorlatban nem látom a megvalósítását, — hogy a helyes nemzetiségi politika: igazság, szeretet azokkal szemben, a kik, bár itegeten ajkuak, e hazának hű fia, magyar állampolgároknak vallják magukat, ellenben könyörtelen, kegyetlen, szigorú igazság azokkal szemben, a kik

a magyar nemzet ellen pártot ütnek, a kik megtagadják az ezeréves magyar hazát. (Élénk helyeslés a baloldalon.)

T. képviselőház! A legnagyobb magyarnak, a legigazibb férfinak, minden magyar ideáljának: Kossuth Lajosnak szavaival fogom befejezni felszólalásomat. (Halljuk!)

Kossuth Lajos 1867. május 22-én Párizsból levelet irt Deák Ferenchez a kiegyezés ellen. Ebben a levélben így inti Deák Ferencet (olvassa): „Lassan-lassan lelebben a fátyol a béccseli alkudozások titkairól, — mintha csak a mai helyzetről szólna. — Ugy látszik, mindez már kicsinált dolog és az országgyűlés csak arra van hivatva, hogy a bevégzett tényt regisztrálja. De én e tényben a nemzet halálát látom és mert ezt látom, kötelességemnek tartom megtörni hallgatásomat, nem avégett, hogy vitatkozzam, hanem hogy Isten, a haza, az utókor nevében esdekelve, felszólítsalak, nézz körül magas államférfiúi tekintettel és fontold meg a maradandó következtetéseket, melyek felé vezetted a hazát, melynek élni kellene, midőn a mi csontjaink már rég elporladtak, a hazát, melyben nemcsak a jelen röppenő percét, de a változhatlan multat és a közelgő jövőt is szeretnünk kell. Ne vidd azon pontra a nemzetet, melyről többé a jövőnek nem lehetsz mestere.“ Én is azzal a kéréssel fejezem be beszédemet, hogy kérem a t. képviselőházat, ne vigye azon pontra a nemzetet, melyről többé a jövőnek nem lehet mestere.

Tisztelettel kérem határozati javaslatom elfogadását. (Élénk helyeslés balfelől.)

(A nagyszabású, remek beszédnek mi itt csak a bevezető és befejező részeit közöltük, de nagy értékének mérlegelésére ezt is már alkalmasnak találtuk.)

Székely mentési munkálatok.

Irta: Szathmáry Lajos.

III.

Vármegyénkben nagyobb buzgósággal nem dolgozhatott senki mint Dörner Béla, kit a jól kiérdemelt legfelsőbb kitüntetés is ért, de nagy a terhe, óriási a munkakör, melyben dolgozik; szinte csodálatos emberfeletti ereje, munkaszeretete s így a sok folytonos cselekvésben alig juthat ideje újabb, illetőleg még. be nem vallott bajok vizsgálatára. Segítségére vannak a lelkészek, jegyzők, tanítók, a kik közvetlen összeköttetésben állanak a néppel s így

helyesen informálhatják minden bajról. A mentési munkálatok teljesen akkor válnának be, ha kirendeltsgünk működési körében eső mindenik község vagyoni, gazdasági viszonyairól alaposan tájékozathatná magát.

Az erős, vagyonos községek (mert hála Istennek ilyenek is vannak még) éljenek a maguk lábukon, jó vezetés mellett javítsanak, haladjanak saját erejükön.

Kívánatos volna, hogy a mentési munkálat azon községekre terjedjen ki, ahol baj van s minél több baj, annál fokozottabban;

Kívánatos volna, hogy az egyesek is részesüljenek kiváló figyelemben, hogy kapjanak kamatmentes kölcsönöket, hogy birtokaikat szabadítsák ki a nemzeti bankok körmei közül, hogy a divatban levő „zálogáron” használt földeket adják vissza és az ilyeneket, mint az uszort, törvény üldözze, hisz hajmeresztő az ezekkel való visszaélések.

Ha a katonatisztek 30 millió adósságát kifizetik, nem jogos-e a székekelyek anyagi ügyeinek végleges rendezése is?

Ha egyik község több segítségben részesül, mint a másik, a mai önző világban rosszul esik de nem lesz mételey a nép között, ha hazafiúi kötelességről lesz szó; ott eggyé olvad, mert ott már nem az esze, hanem a szive dolgozik; egyféle vér lüktet ereinkben, „melynek minden cseppje drága gyöngyöt ér”.

Kívánatos lenne egy „Központi Bizottság” szervezése s ennek szerkesztésében megjelenő heti avagy havi közlöny, amely jutna el minden községbe egy pár példányban, esetleg mérsékelttel felemelt gazdaköri tagságdíj fejében kapnák a tagok. Az olvasási kedv megvan, csak legyen minden héten új öket érdeklő „ujtság”. A hasznos tudnivalókat tartalmazó könyvtári könyveket nem olvassák előszeretettel a lapot pedig igen. Ez irányban is haladásunk lenne! Abban a lapban vagy közlönyben évi jelentéssel számolna be minden erkölcsi testület (szövetkezet). Az egyes helyeken bevált kísérleteket részletesen ismertesse. Tűzzön ki pályadíjakat egyes szakmunkák megírására, indítsa nemes versenyre a gazdálkodókat, a buzgolókat jutalmazza meg, létesítsen terménykiállításokat. Hirdetési rovataiban díjmentesen hirdessen vételt, eladást, keresletet s ezzel teremtsen kereskedelmet.

Ezenkívül legelőjavítás, befásítás háziipar, a székely viselet hű megőrzése munkálja a gazdasági fellendülést, de még ez sem elég az üdvösségre!

Lelkészeknek, jegyzőknek, tanítóknak kezefogva kell művelni léleketben, erős akaratot, jellemet kell teremteni, egymás iránt testvéri szeretettel ébreszteni és tiszteltet a vezetőik iránt.

Ha az anyagi javításokkal a lelki művelés párhuzamosan halad, munkánk sikere bizonyos, míg ha csak egyoldalúan szolgáljuk az ügyet, csak fél munkát végzünk.

Vezető ember maga ne végezzen semmi javítást, adja ki nyilvános arlejtésen és csak az elvégzett munkák fölülbírálására szorítkozzék mert székely népünk azon nagy betegsége következtében, hogy meg saját magának sem hiszen a legtöbb esetben meggyanysítja az értetlen tiszta kezét is, legyen az tanítóé, jegyzőé, akár papé!

Hiában! ez el nem tagadható hibája székely népünknek.

„Segíts magadon az Isten is megsegít” közmondást tartjuk szem előtt; dolgozzék a nép, mi csak irányítsuk, vezessük, támogassuk.

Veszedelemes bajt okozna, ha mi dolgoznánk helyette. A miénk csak a vezető szerep legyen!

A mentési munkálat óriási munka, de ha éveken át kitartó szorgalom-

mal munkáljuk úgy a földi, mint szellemi és erkölcsi javakat, hisszük, hogy ismét erős, hatalmas és erkölcsös lesz népünk és akkor igazán méltók leszünk halhatatlan őseink a „nagy székelyek” nevéhez.

Utóhangok az állatkiállításról.

Székelykeresztur, 1908. márc. 5.

Szépen sikerült kiállítása volt Székelykereszturnak. Ugy bikákban valamint tehenek és üszőkben is nagy volt a felhajtás. Mi akik nemcsak az összesereglett állatok tömegét, hanem főleg azoknak minőségét kísérjük figyelemmel, elégedetten mondhatjuk, hogy a kiállítás e tekintetben is fényesen megfelelt a kívánalmaknak.

Az állattenyésztők azon táborába tartozom, mely a rohamosan terjedő nyugoti színes marháknak látja a székely nép vagyoni boldogulását.

Többször és sokat irtam már ezen állásfoglalásom indokairól.

Az előadói széken is vidéki előadásaim közben is, ahol csak alkalom nyílik reá, midig kidomborítom, hogy mit kíván a mai kor az előrelátó állattenyésztőtől? És teszem ezt anélkül, hogy a magyar erdélyi marhabeccs tulajdonságaiból, kiválóságáigából csak egy mákszemnyit is levonni, vagy elhallgatni igyekezném.

Ilyen állásfoglalás mellett, az én állattenyésztési elveimet ismerők előtt jogos visszatetszést szülhet, hogy én vállalkozom az országos hírnévre vergődött székelykereszturi magyar bikakiállítás kronikájának megírására.

Teszem ezt azért, mert nem a szarvasmarha tenyésztésről írok, hanem a szarvasmarha tenyésztéséről írok, csupán csak egy sikerült kiállítás ismertetéséről van szó.

Szokatlanul nagy idegen forgalom zavarta meg Székelykeresztur rendjét. Már a kiállítás előtti havas, esős napon le volt foglatva minden vendégszoba és minden istálló, ahová idegen vendégeket és vidéki bikákat szoktak elhelyezni.

Az érdekelt közönség öröme az kiállítás napjára kiderült az égbolt, kisütött az első tavaszi napsugár és kellemes időben teljesítette minden ember a maga kötelességét.

Megjelentek a kiállításra mindazon nagytenyésztők, akiket már a múltból ismerünk s akik nélkül nagyon hézagos és tartalmatlan lenne a kereszturi bikakiállítás.

A nagytenyésztők 40 darab bikával mutatkoztak be. Közöttük láttuk a temperamentumos Sperker Ferenc alakját, mellette foglalt helyet a Sperker nyomdokán haladó fiatalvi tenyésztő tulajdonosa Ugron Zoltán és nem vált hűtlonné a kereszturi kiállításához Bárczay Gyula tiszaburai birtokos kedves egyenisége sem elkliserte néhai br. Kemény Béla szenterzsébeti tenyésztőnek maradványait, a megboldogult édes fia, a szaksajtóban is jelesen ismert br. Kemény József, a marosnémeti gazdaság földesura.

Csaknem természetesnek fogja találni az olvasó közönség, ha kiválóság és minőség tekintetében az első helyet a szentdemeteri tenyésztőnek adom.

Sperker Ferenc az idén is olyan produktumokkal vonult fel, amelyek valósággal bámulatba ejtik a dolgokhoz értő embert.

Az a tökéletesség, az a kedvező testarány, az a nagy méret és hatalmas termet, amelyet az ő alig két esztendő bíkáinál láttunk, büszkeséggel, de viszont Keserűséget és fájdalomt ébreszt fel bennünk a tekintetben, hogy miért nem akadt az országban ezelőtt legalább harminc esztendővel száz olyan tenyésztő, aki a Sperker utján haladva, az elhanyagolt magyar marha nemesítését tűzte volna ki célul.

Az a száz meg százmillió nemzeti vagyon, amely 15–20 esztendő óta

a nemesebb nyugoti marháért kivándorolt a külföldre, benn maradhatott volna mind az országban. ha annak idején találkozott volna több olyan állattenyésztő, aki a Sperker és Lészai Ferenc példáját követve szakértelemmel, kitartással, vasszorgalommal és következetes tenyészkiválasztással a magyar marha sokoldaluvá tételét (bőtejelés, gyorsfejlődés, hizékonyág, nagy termet) tűzték volna ki célul.

Régi vágyam teljesült, mikor három-négy hónappal ezelőtt egyik hivatalos kiszállásom alkalmával alaposan megtekinthettem a szentdemeteri tenyésztőt, három órát töltöttem Sperker istállójában, alaposan áttanulmányoztam a tehen és növény bikaállományt. Hosszas megfigyelés után kijelentettem az ispánnak, hogy a kiválóbbnál-kiválóbb állatok közül, „Szívós” nevű tehenet s a „Nyalka” és „Hunyadi” nevű 20 hónapos bikákat tartom a legremekbék példányoknak. Különös örömmel szolgált, mikor azt mondta az ispán, hogy: „A nagyságos ur is (Sperker) ezeket tartja a legértékesebb állatoknak.” Csupán csak azt sajnáltam, hogy az ország határain túl is híres tenyésztő nagyérdemű megteremtőjét nem láttam odahaza.

Sokat olvastam és sokat hallottam Sperker Ferencről, mint állattenyésztőről, de személyes találkozásom csak Kereszturon a kiállítás napján volt velem.

Érdekes meghallgatni Sperkert, hogy miként létesült a szentdemeteri híres gulya? A tökéletességnek azt a mértékét, amelyre ez a magyar tenyésztő jutott, tudommal egyetlen tenyésztő sem érte el. Természetes, hogy nem véletlenségből és nem is gond nélkül történt a fejlődés.

Sperker Ferenc nem dicsekszik, de szeret részteleni, tud rajzolni s találó rajzaitól nem kiméli a festéket.

Harminc esztendőnek gondolja, fáradsága és kitartása fűződik ehhez a nemesítési eljárásához, azonban a gond és kitartás itt alárendelt tényező, mert annál is nagyobb szerep jutott az értelemnek, az akaratának és a tárgyszeretnek.

Valamiut a szobrász a mintázó agyaggal, úgy bánt Sperker a tenyésztő egyedekkel. Ezt az izmot kidomborította, azt a fejet kibébitette vagy a derekat hosszabbította. Ez a homlok széles, az a mellkas szűk, ez a láb-szár vékony, az a csipő keskeny. Ennél ez az apaállat segít, amannál a másik, ott meg a harmadik.

Türelmetlenül várta az év leforgását, mikor a kísérlet hatása mutatkozik, ha szükséges volt elől kezdte a méréseket, mert szabálya van a testrészek egymáshoz való arányának, miként az oszlendonek egy klasszikus épület homlokzatán.

Az állati testarányok méreteit, viszonyait Settegast tudományosan megállapította. A fejhosszaságnak, a homlok szélességével, a nyaknak a gerinccel, a csüdnek a lábszárral, a lapockának a felkarral megfelelő arányok szerint kell korrespondálni.

Amit Settegast hosszas kísérletezések alapján egy ideálisan tökéletes állat mértékarányaira megállapított, az okos tenyésztő törkvéseinek mintájával: azt az állati tökélyt a Sperker Ferenc szentdemeteri magyar tenyésztő betudja mutatni.

Örömmel és büszkeséggel hívatkozhatunk a szentdemeteri tenyésztőre. Ott nincsenek megtérve a kinövések. Az elkorcsosulás ki van zárva. A görbe derék üldözöttetik. A hibás csontszerkezet kisélezteztetik. És nagyon helyesen, mert csak így lehet teremteni olyan ideális apaállatot, mint a jelenlegi „törzsbika” és így lehet bemutatni olyan bikakollekciót, amilyent a kereszturi kiállítás minden évben láthatunk s amelynek darabjairól 1400-tól 2000 koronáig terjedő árakat a vásárló községek szívesen fizatják.

Sperker anyagának az elitjét Gyer-

gyószentmiklós város számára vásárolták meg. Csak gratulálni lehet a kiküldött megyei főállatorvos és vásárló bizottság jó érzékéhez.

A szentdemeteri tenyésztő irányának hű követője és méltó versenytársa Ugron Zoltán fiatalvi gazdasága, a kiállításra felhajtott 12 darab 2 éves bika minősége és értéke igazolja, hogy az okszerű állattenyésztés hálás foglalkozás s a tulajdonos nagy szak-tudása és következetes tenyész eljárása megtermi a maga gyümölcsét. A fiatalvi tenyésztő is rég látogatója az erdélyi bikakiállításoknak. Erős csontu és edzett szervezetű állatai méltó elismerésben részesültek a sepsiszentgyörgyi kiállításán is, ahol 8 darab két-három éves üsző és egy bikát magas áron vásárolt meg egyik háromszéki birtokos. Ugron Zoltán bikái 1100 korona átlag árban értékesültek.

A székely községek megbízottjai nagy rokonszenvvel fogadják a Tisza partjáról évről évre idekerülő Bárczay Gyula bikáit is. A Bárczay tenyésztő alapanyagát Sperker-féle bika es néhai báró Kemény Béla szenterzsébeti gazdaságából beszerzett tehenek képezték. Az egész nyáron legelőn és télen is karámokban tartózkodó bikák a köztenyésztésben igen beválnak s a formás testalakuláson kívül főleg ezen körülménynek tudandó be, hogy a Bárczay bikáit szívesen vásárolják és megadják értékét a 800 korona átlag árt.

Szép és értékes bikákat árult br. Kemény József is, néhai édes apja szenterzsébeti gazdaságából s amint a jelek mutatják, reményünk lehet arra, hogy e tenyésztő szívesen és minőségben gyarapodva, egyik legtekinthetőbb telepe és forrása lesz az erdélyi magyar marháknak. Bikái 900 korona átlag áron keltek el.

Néhai Somogyi Albert hejjasfalvi gazdaságából 4 drb bika volt kiállítva. Ezek utolsó maradványai a megboldogult értelmes tenyésztő alkotásának. Dacára annak, hogy ezeken a bikákon nagyon látszott a néhai gazda kezének hiánya, mégis 400 korona átlag árban voltak értékesíthetők.

A nagytenyésztők közül ősi szokás szerint Sperker bikái vitték el az első díjat, a másodikikat Ugron Zoltán, a harmadikat Bárczay Gyula, a negyediket a br. Kemény féle tenyésztő nyerte meg.

A kistenyésztők mintegy 50 drb bikával voltak képviselve. A bemutatott állomány minőségén örvendetes javulás volt tapasztalható. Ezen bikák 500–700 koronás árakon értékesültek.

Nagyobb vétekedv a nagytenyésztők bikáival szemben volt tapasztalható és az nagyon természetes is, mert hiszen a községek is tudatára ébredtek annak, hogy a népies tenyésztésnél jobban beválnak a nagytenyésztők edzett nevelésű bikái, mint a kistenyésztők örökösön istállón tartott és elkenyézett szervezetű és a legtöbb esetben rossz lábú produktumai.

Nagy és szép felhajtás volt borjas tehenekből és üszőkből is. A bíráló bizottságoknak nehéz feladat volt a sok és jó anyag közül kiválasztani a legbecesebbet.

A díjazásra minősített tehenek és üszők olyan remek példányok voltak, ami büszkesége lehetne bármely nagytenyésztőnek.

Tudatára kell ébreszteni a kistenyésztőt, hogy ne erőlködjön (az ő viszonyai között igen kockázatos) bikanéveléssel. Neveljen szép üszőket, jó ökröket, mert ezek felneveléséhez kevesebb szakértelem és kevesebb anyagi áldozat kell s mert ezeket is magas árban lehet értékesíteni. A bika nevelést bízzuk a nagyobb szakértelemmel bíró közép és nagybirtokosokkal.

A kiállítás befejezése után a Valtér-féle vendéglőben bankett volt, ahol első felköszöntőt vármegyénk közszerzetben álló főispánja s a gazdasági egyesület érdemes elnöke,

Ugron A. terre. Ugron országos fás Endre vezetőjének poharát, kár pedig felszólalásában adásban fel rögtön. A kiállítás székelysége.

Emlékek

Székelyország márciusi rendnek a réjére” az még mindig Emlékek Felséges mányával 7736 K, csekély a hessünk székelysége.

Márciusi s öröme gyorsabb gékonyab nemesebb bizottság seget cs hívják fe emlék” ja tudom, a radni. — vacsorák közzöntő lendülete

Elsőso hazafias tettel ké fölhívást leg a adakozás tárnokah rékpénztá varhelyitt

Székely

Rp.

böldr

Sign

Vég
Mar
Elt
Ner

Zaj

Mir

Imi

Ben

Nos

His

A r

Bár

A l

Baj

Ner

A l

S a

— Uj

ris garo

mogatás

tosult, e

porodott

polgári

ügyi kö

képzett

adta, ho

tanügyi

gati fo

szertett

lapunk

— A

irók ko

lyet lap

elsőbb

lapokba

általáno

pesti „C

rének h

Ugron Ákos mondta Darányi miniszterre. Ugron Zoltán az erdélyi és az országos gazdasági egyesületre, Gyárfás Endre a miniszteri kirendeltség vezetőjére, Koós Mihályra ültette poharát. Koós Mihály miniszteri titkár pedig reflektálva Ugron Zoltán felszólalására, igen tárgyilagos előadásban Ugron Zoltánt köszöntötte fel rögtönzött és szellemes tószójával.

A kiállítás estéjén Fiafalván a szokásos bikavacsorára gyűltünk össze.

Czirmes Bálint.

KÜLÖNFÉLÉK.

Emléket az agyagfalvi rétre!

Székely testvéri szeretettel kérem a március 15-iki nemzeti ünnepélyeket rendező bizottságokat gondoljanak a régi székelység „Rákosmezejére” az „Agyagfalvi rétre” mely még mindig jeltelem.

Emlékbizottságunk 8 évi gyűjtése — Felséges Királyunk 1000 K-ás adományával együtt, — alig tesz ki 7736 K, 88 fillért. Ez összeg nagyon csekély arra, hogy méltó oltárt emelhesünk a székelység multjára és a székelység jövőjére!

Március 15-én a mult keserveinek s örömeinek fölemlégetése által, a gyorsabb dobogásba hozott szív, fogékonyabb a nemzeti kegyeletre, a nemesebb tettek. Ha a rendezőbizottságok ez alkalommal a közönséget csekély önkéntes adakozásra hívják fel, az „Agyagfalvi székelység emléke” javára, én hiszem — biztos tudom, az eredmény nem fog elmaradni. — E napon tartott társasvacsorákon, összejöveteleken, a felköszöntőkért betett „garasok” is lendületesen növelnek alapunkat.

Elsősorban a székelyföldi lapokat, hazafias tisztelettel és székelység szeretettel kérem, sziveskedjenek e rövid fölhívást átvenni — közölni; s esetleg a szerkesztőséghez beküldött adakozásokat az emlékbizottság pénztárnokához — Ferentzi János takarékpénztári pénztárnok Székelyudvarhelytől — juttatni.

Székelyudvarhely, 1908. márc. 6.

Solyomssy Endre
az emlékbizottság elnöke.

Rp. Keserű labdaesok a Bömböle részére.

Sign: Hetenként egy adag.

Vége szakadt a farsangnak,
Már bűjtölnek és hamvaznak,
Eltemették a jó kedvet
Nem ihajuk már a nedvet.

Zajtalan a régi tanya,
Mintha csak temetést tartna,
Imitt-amott még lézengnek
Benn a régi kísérletek.

Nosza rajta! ne busuljunk,
Hisz újra választást tartunk,
A rossz kedvet kifestőljük
Bánalmakat borba öljük.

A koresmáros csak mosolyog,
Bajsa alól csak huncyorog,
Nem is egy, sok választás lesz,
A koresmája tires nem lesz
S a haszná csak az övé lesz...

Dr Veritás.

— **Uj munkatársunk.** Az az illusztris gárda, mely lapunk szellemi támogatására lelkesen körénk csoportosult, egy új és értékes taggal szaporodott: **Erődi Ernő**, székelővárosi polgári iskolai tanár, több jeles tanügyi könyvnek az írója, kitűnően képzett zeneszerző szives ígértét adta, hogy ezentúl dolgozataival és tanügyi értesítéseivel lapunkat támogatni fogja: büszkén sorozzuk és szeretettel üdvözöljük a kiváló erőt lapunk munkatársai közé.

— **Az erdélyi és székelység hírlapírók kongresszusának eszméje,** melyet lapunkban mi pendítettünk meg elsöbben, nemcsak az összes székelység lapokban, de fővárosi körökben is általános helyeslésre talált. A budapesti „Otthon” írók és művészek körének havonként kétszer megjelenő

„Otthonunk” című lapja szintén kedvezően emlékezik meg róla és helyesli a kongresszus megtartására vonatkozó indítványunkat. Egyedül tölünk azaz városunk vezetőségétől és Székely Társaságunk, valamint lelkes polgártársaink vendégszeretetétől függ, hogy a szép és következményeiben is áldásos terv valóra válhassék.

— **Rendkívüli kedvezmény lapunk t. előfizetőinek.** A mai sulyos gazdasági viszonyok között, midőn a családok körében a női toalett kérdése igen fontos szerepet játszik, azt hisszük, kedves szolgálatot teljesítünk lapunk t. előfizetőinek, midőn tudatjuk, hogy Magyarország legregibb divatújságjával, a Budapesti Bazárral oly egyezsége léptünk, hogy ezt a minden tekintetben magas színvonalon álló praktikus divatlapot t. előfizetőinknek kedvezményes áron, negyedévenként 1 korona 60 fillérért küldjük. A Budapesti Bazár kitűnő szabásainak segélyével az összes női öltözékek könnyen készíthetők el otthon házilag. A Budapesti Bazár minden száma 60—70 párisi és londoni divatképet, kézimunka-ábrát, fehérnemű-modellt tartalmaz s „A mi kedveseink” címen egy teljes gyermekújságot is ad, melyben a divatos és szezonserű gyermeköltözékeken kívül a mi kedveseinket csergő-bongó versekkel és tanulságos mesékkel mulattatja. Nagy kézimunka és szabásívén átlag 110—120 részletszabás és kézimunkarajzot közöl, melyek magyarázata is oly világos és könnyű, hogy segélyével még a kevésbé gyakorlottak is maguk készíthetik el összes ruháikat. Gazdag szépirodalmi részében érdekes regényeket, elbeszéléseket, tárcákat, novellákat és verseket közöl, míg társalgó Szalonja közérdekű kérdések megvitatására díjlanul áll az előfizetők rendelkezésére. Az előfizetés minden hó elsejétől kezdetét veheti s kérjük az előfizetési összeget lapunk kiadóhivatalába küldeni. E kedvezményben csakis lapunk előfizetői részesülnek.

— **Meghívó.** A Székely Társaságunk f. évi március 8-án, ma vasárnap d. u. fel 4 órakor a régi városnép nagytermében megtartandó ülésre. Targysorozat: 1. Elnöki bejelentések. 2. A taggyűjtő iver alapján a névsorösszeállítás. 3. A székelyföldi vasúti vonalak tárgyában Borszékly Soma ny. miniszt. oszt. tanácsos indítványa. 4. A Székely Szövetség s ezzel egyidejűleg az erdélyrészi hírlapírók idei nagy gyűlésének megtartása tárgyában beadott indítvány tárgyalása. Mátéffy Domokos, elnök. Dr Paál Árpád, titkár.

— **A Magyarországi Munkások Rokkant- és Nyugdíj Egyletének** székeljudvarhelyi 138-ik fiókpenztára 1908. évi március 8-án, ma vasárnap d. u. 3 órakor az iparos önképzőkör helyiségében tartja meg évi rendes közgyűlését, melyre az egylet érdemes tagjait és az egylet iránt érdeklődő nagyközönséget a választmány határozata alapján meghívja Székelyudvarhelyt, 1908 márc. 2-án Betegh Pál elnök Novák János titkár. Napirend 1. Elnöki megnyitó. 2. A választmány évi jelentése. 3. Az 1907 évi számadás elfogadása és a felmentvény megadása. 4. A központi évi jelentésének előterjesztése és a központi gyűlésbe küldött választása. 5. Esetleges indítványok és új tagok fölvétele. **F i g y e l e m!** Az igen tisztelt egyleti tagok igyekezzenek esetleges hátralékaikat sürgösen befizetni, mivel az alapszabályok 14 §-a szerint ezentúl a 8 hettel hátralékos tagok törültnének a tagok sorából. Hátralékba a tag csak akkor maradhat, ha betegség vagy munkaképtelenség okozta, azt azonban köteles a tag nyilvántartás végett a fiókpenztár utján központnak bejelenteni. Befizetések elfogadtnak minden hó 1-ső és 3-ik vasárnapján délután 2 órakor a városi elemi iskola szokott helyiségében tartandó pénztárnyitás alkalmával.

— **Ki lesz az alispán?** A »Magyar Nemzet« írja: Udvarhelymegye alispánválasztását megsemmisítette a közigazgatási bíróság formahibából. Az új választásnál két pártra szakadt a megye. Azok, akik eddig soha sem voltak függetlenségek, a régi alispán mellett harcolnak, aki a darabont-főispánnak is hűséges hivatalnok volt. A tiszta és régi függetlenségek függetlenségi alispánt ohajtanak. A helyi lapok is ekként sorakoznak. Gyarmathy Dezső képviselőt kérték fel az alispánság elvállalására, aki Budapesten elbarátaival közölte ezt. Barátai azt tanácsolták, hogy ne vállalkozék, mert megválasztása után sem lenne nyugalom, mivel akkor a székelységkereszturi kerületben új képviselőválasztás lenne megejtendő, tehát a nép új zaklatásnak lenne kitéve. A mostani megyei viszonyok következtében ezt mindenképpen kerülni kell. Gyarmathy a jelöltségtől ez okból visszalepett.

— **Gazdasági egyletünk választmánya** e hó 9-ikén d. e. 10 órakor tartja meg havi rendes ülését.

— **Eljegyzés.** Pletkovits József az Agrár Takarékpénztár székelységkereszturi fiókjának könyvelője, a minap tartotta eljegyzését özv. Pataky Gergelyné leányával, Annuskával Csikszeredában.

— **Iskolai ünnepély.** A székeljudvarhelyi áll. kö-es agyagipari szakiskola Ifjusági Önképzőkörre március 15-ének 60-ik évfordulóját a következő műsorral tartja meg az intézet nagy rajztermében d. e. 10 órakor: 1. Himnusz, énekl. az Ifjusági dalárda. 2. Március 15. szavaja: Toth Mihály. 3. Ünnepi beszéd, tartja. Lőrinc István. 4. Kossuth sirja, szavaja: Huszár Lajos. 5. Márciusi események, felolvassa: Berecky Sándor. 6. Márciusi ifjak, szavaja: Stein Jenő. 7. záró beszéd, tartja: Spaller József tanár. 8. Hunyadi induló, énekl. az ifjusági dalárda.

— **Egyházi estély.** A székeljudvarhelyi református „Egyházi Értekezlet” ma, vasárnap d. u. 5 órakor tartja ez évadban utolsó egyházi estélyét, melyre a rendezők élvezetes és változatos műsort állítottak össze. Belépés ingyenes; kegyes adományok köszönettel fogadtnak. Az estély rendezői: Nosz Ilonka és Lányi Iboylka.

— **A polgári önképző és segélyező egylet** által március 10-én tartandó fillérestélyt Fülel Róza, Bodrogi Emma rendezik. Hármas jelenetet adnak elő: Bodrogi Balázs, Boors Dezső, Paróczai Máttyás; magánjelenet elő adja Bessenyei János, monologot ad elő Boldizsár Ferenc, szavaj Pakot László, szavaj Parkas József koll. VIII. oszt. t.

— **A kollegium ifjusága** «Petőfi Önképző kör» márc. 15-én délelőtt 11 órakor az intézet tornacsarnokában változatos műsorral hazafias emlékünnepelet tart.

— **Az erdélyi bírókrendezés ügyében** a hét folyamán, a földmivelésügyi miniszteriumban három napon át beható értekezletet tartottak, melyre az összes érdekelteket meghívták. Mint értesülünk a naponként órákon át tartó ánketten székelység képviselőink, — bár megváltak mindannyian hiva, — csak gyéren vettek részt, a megyénkbeliekből egy sem érdeklődött a nagyfotosságu ügy iránt; egyedül Dr Nagy György tartott ki hűségesen végig úgy, hogy az államtitkár guyonosan meg is jegyezte: úgy látszik az egész székelységet egyedül te képviseled.

— **A jótékony nőegylet** fejdizses tréfás estélye, melyet hushagyó kedden a „Budapest” szálloda termében rendeztek minden ököntelben kitűnően sikerült; a hölgyközönség általán nagyon izléses fejdizsekkel jelent meg; a tréfás műsor mindig élénk kedélyhangulatban tartotta a közönséget. Az első díjat szavazattöbbséggel Voith Mariska nyerte, egyszerű, de nagyon izléses öltözete és fejdizsével.

— **Halálozás.** Lázár Jenőné szül. Sprencz Adél, Sprencz Rezső helybeli rendőrségi tisztviselő testvére, életének 31 ik, házassága 9 ik évében február 27-én elhalt Szászrégenben.

— **A tanoncünnepelet,** melyet vasárnap e hó 1-én délután 3 órakor a községi iskola tantermében tartottak, a tanoncok értelmiségéről, helyes irányban való neveléséről tett dicséretes bizonyosságot. A fiatal növendékek szépen tanulták be és adták elő a megválasztott költeményeket, és tanítók a legnagyobb elismerésre is méltán tarthatnak számot.

— **Jó egészség a munkásbiztosító pénztárban.** A kereskedelemügyi miniszter 110316—907. sz. rendeletével a dr Nagy Albert fővárosi orvos szerkesztésében megjelenő „Jó Egészség” című folyóiratot a helybeli kerületi munkásbiztosító pénztár számára megrendelte.

Szerkesztői üzenetek.

F. Sz. L. Budapest. Küldeményedet köszönettel vettem, március 15. számunkat fogja ékesíteni.

K. I. Székelyderzs. Megkaptuk — köszönjük — közöljük.

I. J. Firtosváralya. Köszönjük; március 15. számában közöljük.

Többeknek Szives érdeklődésüket köszönjük; az előre hirdett érdekes amerikai cikksorozatot lapunk egyik közelebbi számában megkezdjük.

Kiadja: Betegh Pal újságkiadó intézete.

105—1908. végreh.

ÁRVERÉSI HIRDETMEY.

Alólirott kiküldött bir. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a székelységkereszturi kir. járásbírósnak 1906. évi Sp. 5192 sz. végzése következtében Dr Elekes Dénes székelységkereszturi ügyvéd által képviselt özv. Neda Istvánné székelységkereszturi lakos felperes részére Szabó Ferenc vállalkozó székelységkereszturi lakos alperes ellen 955 kor. tökekövetelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 760 K-ra becsült ingóságokra a székelységkereszturi kir. bíróság 1908. V. 58—4. sz. végzésével az árverés elrendeltetvén, annak a korábbi vagy felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes lakásán Székelykereszturon leendő megtartása határidőül 1908 évi március 17-ik napján délután 2 óra kitűzetik, amikor a bíróság lefoglalt 2 ló, 1 festett koci szekér, 1 hordószekér, 1 pár hám és 1 kécsövű vadászfegyver s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Felhívtnak mindazok, kik az árverezendő ingóságok vételarából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, hogy amennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulirt kiküldöttnél írásban vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

A törvényes határidő a hirdetemnynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatlik.

Székelyudvarhelyen, 1908 évi február hó 28-én.

SZALONTAI ALBERT

kir. bir. végrehajtó.

Eladó ház!

A Szent Imre-utca 44. sz. alatt egy földszinti 2 külön bejáratu szoba és pince, az emeleten 3 nagy szoba, konyha, előszobából álló lakás, továbbá külön udvaron egy 3 szoba és konyhából álló lakás együttesen eladó. Értekezhetni **Gyerkes Mihály**, ig-tanító, megbizottal.

Kiadó lakás!

A Farczádi-utca 28. szám alatt két szoba, egy pince hozzá tartozó veteményessel és meléképületekkel szent Györgytől kiadó; értekezni **Borbély Mózes**szel lehet.

BOR!

Fernengel Gyula székelyudvarhelyi bornagykereskedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kapható.

Udvarhelyvármegye alispánjától.

1657—1908. szám.

Pályázati hirdetés.

Udvarhelyvármegye alispáni hivatala az elhalálozás folytán üresedésbe jött

vármegyei főjegyzői állásra

ezennel pályázatot hirdet. Felhívja tehát mindazokat, kik ezt a VII. fizetési osztályba sorozott 4800 korona fizetéssel, s 720 korona lakpénzzel javadalmazott állást elnyerni óhajtják, hogy pályázati kérésüket a vármegye főispánjához címezve, nyújtsák be az alispáni hivatalnál.

A pályázati kérésben megfelelő okmányokkal, illetve a megyebeli szolgálatban levő tisztviselők törzskönyvi adataikra való hivatkozással igazolják, hogy az 1883. évi I. törvénycikkben a jelzett állásra előírt minősítéssel rendelkezők. Egyébként a pályázás módjának további részleteire nézve a vármegyei ügyviteli szabályzat 3. és 4-ik §-a az irányadó.

A pályázati kérés beadásának végső határideje: **1908. április 5-ikének déli 12 órája.**

Jelen pályázati hirdetésre hivatkozva, a kilüszött határidőig lehet pályázatot benyújtani amaz állásokra is, melyek a főjegyzői állás betöltése folytán a megyénél esetleg üresedésbe jönnek.

Székelyudvarhely, 1908. évi március hó 4-én.

Alispáni szék üres:

Dr. **PAÁL ÁRPÁD**,
h. főjegyző.

Férfi és gyermek

ruhászükségletét legjobban : legolcsóbb árak mellett :

Markó István

uridivatszabó és egyenruha készítőnél Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 9. sz. szerezheti be, hol a legelső hazai és külföldi gyárak mintagyűjteményei bármikor megtekinthetők. —

Pontos szabás és jó munka!

„Eredeti Singer“

varrógépek a legkisebbtől a legnagyobbig, szebb ár mellett, készpénz vagy részletfizetésre, e megyében kizárólag csak Székelyudvarhelyt Kossuth-utca 1. sz. alatt levő „Eredeti Singer“ cég raktárában rendelhetők meg, hol a részletfizetések is teljesítendők. Tehát sem kereskedők, sem más ügynökök valódi Singer féle varrógépeket nem árusíthatnak.

A varrógépek bármikor vételkötelezettség nélkül is kipróbálhatók. Folyó évi április havában *ingenes műhímzési tanfolyamot* rendezek, a melyre már most felhívom a közönségünk figyelmét. A tanfolyamra jelentkezéseket elfogadok.

Kiváló tisztelettel:

Bokor András,

az „Eredeti Singer“ cég megbízottja.

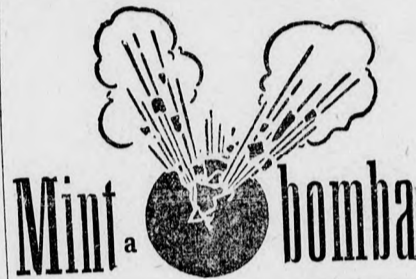
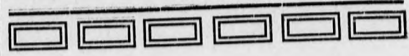
Könyvkötő tanulónak felvesz egy jóra való fiút azonnal Betegh Pál könyvkötő-intézetébe Székelyudvarhelyt.

Fürdő.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy a **Gergely-féle sósfürdőn, március 1-től** kezdve mindennap lehet meleg fürdőt kapni. Szíves pártfogásukat kére maradok kiváló tisztelettel: **Mátéfi Lidia**, fürdőbérlet.

Eladó háztelkek.

A szombatfalvi vámmal szemben, közvetlenül az aszfalt mellett 200-400 nsz.-öl területű háztelkek eladók. Részletes felvilágosítást ad Dr. Szócsi Ödön, ügyvéd.

Úgy hat **»AZ ÜZLET«** minden egyes száma. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal: Budapest, V. Percel Mór-u. 4.

SZEKELY-UDVARHELY

tiszta 48-as függetlenségi lap, Udvarhelyvármegye legerjedtebb közlönye. Megjelenik hetenként 2-szer. Előfizetési ára félévre 5 K. Elterjedtségénél fogva hirdetésekre a legalkalmasabb.

Elvállal teljes iroda- és iskola-berendezéseket olcsó áron

Emke Adria Rákóczy Szt-István Szepesi Ien legjobb magyar gyártmányú diszlevélpapírok. Ezekon kívül közönséges és finom, színes és virágos levélpapírok és borítékok, levél-kártyák, gyász-**Képes levelezőlapok** 20-féle helybéli felvétel. levélpapírosok stb. Nagyválaszték tájképes, virágos, genre, művész- és alkalmi kártyákból és üdvözlő jegyekből.

NYOMTATVÁNYRAKTÁR

KÖNYVNYOMTATÓ- ÉS KÖNYVKÖTŐ-INTÉZET

BETEGH PÁL

KÖNYV-, ZENEMŰ- ÉS PAPIRKERESKEDÉS

PAPIROSOK

vonalzott és sima levélpapírok, vonalzott és rovatos papírok, rajzpapírok, írógéppapírok, csomagoló és selyempapírok, másolópapírok, itató-papírok, szűrőpapírok, torta- és befőző-papírok, könyvkötő-papírok és papírkülönlegességek. Kártyapapírok.

Lemezpapírok minden sulyban hangjegypapírok. Sorvezetők.

Irkák, füzetek,

jegyzetkönyvek, hangjegyfüzetek, rajzfüzetek, vázlatkönyvek, rajzminták, szépírási és rondírási minták. Olcsó legyező-faldiszkek, klozetpapírok, szivarkahüvely, szivarka s névjegytárcák. Dohány- és szivartárcák bőrből és fémből. Bőrtárcák, pénzes-erszények. okmány és írománytáskák.

Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31 (saját ház).

KÖNYVNYOMDÁJÁT

Ajánlja modern gépekkel szakszerűen berendezett mindenféle könyvnyomdai munkák, u. m.: művek, füzetek, táblázatok, hatósági és üzleti nyomtatványok, meghívók, eljegyzési és esküvői kártyák, névjegyek, falragaszok, körlevelek, gyászjelentések stb. pontos és j u t á n y o s á r o n való elkészítésére. Ajánlja továbbá

könyvkötészetét

honnan izléses munkák a legrövidebb idő alatt olcsó áron kerülnek ki

Acélírótollak, ronditollak, üveg-tollak, tollszárazak, disztollszárazak. **Írók**, fekete, színes és másoló-írók, notes-írók, csavarírók (crayonok), zsebírók, csavaríróbetétek, íróvédők, íróhegyezők. **Kréták**, iskolai, kávéházi és fajlázó-kréták, színes kréták. **Tinták**, legjobb irodai és másoló tinták, színes, vegy- és ruhajelző-tinták, bélyegzőfesték, tus, mézga, folttisztító, bronz.

HEGEDŰ, hegedűvonó, hurok, hegedű-iskola, hegedű-alkatrészek. Gramophon és fonográfok, lemezek és hengerek, tük. Hangoló-sipok és okarinák. Monogramok fehérnemű és levélpapírjelzésre. Kézi nyomda. — Különféle bélyegzők, pecsétnyomók, pecsétjegyek, pecsétviasz, festékpárnák, ostyak. Ajtóablak és névfeliratok öntött fémből, erdészkalapácsok gyári árban.

Körzők,

vonalzók, háromszögek, szögmérő, rajzdeszkák, tolltokok, itató-deszkák, olaj-s vízfesték minden színben. Ecsetek. Irodai és zsebtintatartók, disztintatartók, tollállványok, szivacs-csésze, író-mappák. Legjobb dörzsmézők, gummiszalagok. — Rajzszögek, szönyegszögek, kapcsok stb.

A Székelyföld legnagyobb kész nyomtatványraktára

Nyomatott Betegh Pál könyvnyomtató intézetében Székelyudvarhelyt 1908.